

Lachgas: erom lachen of verbieden?

Lachgas werd vroeger gebruikt om mensen volledig onder narcose te brengen. Nu wordt het nog steeds ingezet als tijdelijke verdoving, bijvoorbeeld bij een bevalling. Daarnaast wordt het gas onder andere in slagroomsputten gebruikt. Sinds enkele jaren is het echter steeds meer bij jongeren in trek als drugs, maar er zijn duidelijke gevaren.

Slagroom

In Nederland maken we onderscheid tussen harddrugs en softdrugs. Alle drugs **hebben** met elkaar **gemeen** dat ze effect hebben op lichaam en geest, maar harddrugs zijn schadelijker voor de gezondheid en zijn daarom verboden. Het gaat dan bijvoorbeeld om heroïne, cocaïne, xtc en GHB. Softdrugs zijn onder andere wiet en hasj. Deze minder schadelijke middelen mogen volgens strikte regels wel aan volwassenen verkocht worden.

Zo probeert men er in Nederland met de 'Opiumwet' voor te zorgen dat er een duidelijke grens is tussen soft- en harddrugs. Maar geen van deze regels **is van toepassing** op lachgas. Het gas mag gewoon verkocht worden, want het is niet alleen een verdovend middel: in de horeca en techniek wordt het gebruikt als drijvend gas. In spuitbussen 'duwt' het gas de slagroom naar buiten. Maar vanwege de vele problemen rondom lachgas zullen er wel regels komen.

Bewusteloos

Wat is het effect van lachgas? Gebruikers inhaleren het gas vanuit ballonnetjes en voelen dan een korte 'roes'. Dat betekent dat ze even iets minder bewustzijn hebben, minder pijn voelen en zich zeer ontspannen voelen. De waarneming wordt beïnvloed: beeld en geluid komen vervormd bij de gebruiker binnen.

Het inhaleren van lachgas zorgt vaak voor een tijdelijk zuurstoftekort. Daardoor kun je, op het moment dat je lachgas gebruikt, misselijk of duizelig worden en tintelingen in handen en voeten voelen of hoofdpijn krijgen. Sommige gebruikers ervaren niet alleen een roes, ze komen in een soort 'trip' en zijn helemaal in hun eigen wereld. Die effecten treden soms nog uren of dagen later op. Het komt zelfs voor dat

iemand echt bewusteloos raakt.

Wie veelvuldig lachgas gebruikt, kan vaker last krijgen van duizelingen en verwardheid. Er kan dan ook schade ontstaan aan de zenuwen, want door een tekort aan vitamine B12 worden signalen van de zenuwen **belemmerd**. Er zijn lachgasgebruikers die daardoor een dwarslaesie hebben opgelopen, een verlamming vanaf een bepaald punt in de rug.

Er zijn vele incidenten bij het gebruik van lachgas, zoals agressief gedrag en rijden zonder rijbewijs. In grote steden en op parkeerplaatsen of industrieterreinen veroorzaakt het gebruik van lachgas overlast, de lachgaspatronen worden overal op straat gegooid. Rijden onder invloed van zo'n verdovend middel is uiteraard **onverantwoord**. In 2020 gebeurden meer dan 700 verkeersongevallen met lachgas, waarvan er 25 een dodelijk slachtoffer hadden.

Maatregelen

Wat is de beste aanpak als je wilt bereiken dat jongeren **zich onthouden van** lachgas? Lachgas zou onder de landelijke regels van softdrugs moeten vallen, vinden veel politici. Maar veel gemeenten vinden dat het te lang duurt voordat die aangepaste wet er is. Daarom hebben ze zelf al plaatselijke regels ingesteld die het gebruik en de verkoop van lachgas verbieden.

Er zijn ook mensen die het onnodig vinden om lachgas mee te tellen als echte drugs. Je maakt het dan ingewikkeld voor de ondernemers in horeca en techniek die lachgas met een ander doel gebruiken. Daarom kun je het beter plaatselijk regelen, zoals nu ook gebeurt, alleen daar waar er veel overlast is. Daarnaast moet je voorlichting geven aan jongeren, zodat ze de gevaren kennen. Tot slot is er altijd de vraag of een verbod voor jongeren een duidelijke grens is, of dat het juist de aantrekkingskracht vergroot om het toch te proberen.

Moet lachgas gezien worden als echte drugs?

Lachgas: erom lachen of verbieden?

Leer de nieuwe begrippen: **gemeen hebben** – **van toepassing zijn** – **belemmeren** – **onverantwoord** – **zich onthouden van**.

gemeen hebben: hetzelfde hebben, de overeenkomsten hebben

VOORBEELD: Alcohol en tabak **hebben** met elkaar **gemeen** dat ze erg verslavend zijn.

VRAAG: Wat **hebben** lachgas en wiet met elkaar **gemeen**?

van toepassing zijn: geldig zijn, gelden, van belang zijn

VOORBEELD: De Opiumwet **is** niet **van toepassing** op lachgas, omdat het niet alleen als drugs wordt gebruikt.

VRAAG: Welke regels **zijn van toepassing** op wiet en hasj?

belemmeren: hinderen, tegenhouden, moeilijk maken

VOORBEELD: Lachgas kan tijdelijk de doorstroom van zuurstof naar je hersenen **belemmeren**.

VRAAG: Denk jij dat drugsgebruik op feestjes jongeren ook **belemmert** op school of werk?

onverantwoord: onverstandig, gevaarlijk, risicovol

VOORBEELD: Deelnemen aan het verkeer na drugsgebruik is ontzettend **onverantwoord**.

VRAAG: Als drugsgebruik vaak tot **onverantwoorde** situaties leidt, waarom is het dan wel toegestaan?

zich onthouden van: afzien van, iets niet doen of gebruiken

VOORBEELD: Sommige politici **onthouden zich van** commentaar op de Nederlandse Opiumwet, blijkbaar vinden ze het wel prima zo.

VRAAG: Hoe kun je iemand helpen die **zich** geheel wil **onthouden van** alcohol en drugs?

Lachgas: erom lachen of verbieden?

Bij het gebruik van lachgas **zijn** nog aanvullende waarschuwingen **van toepassing**. Wie van plan is lachgas te inhaleren, moet zich zeker **onthouden van** alcohol. Het is altijd extreem **onverantwoord** om alcohol en drugs te combineren, maar veel mensen kennen dit specifieke gevaar niet. Alcohol verdooft, waardoor een goede adem prikkel ontbreekt. In combinatie met zuurstoftekort, veroorzaakt door het lachgas, is dit levensgevaarlijk: een hartstilstand kan het gevolg zijn.

Daarnaast is er een speciale waarschuwing voor veganisten. In dierlijke producten zit vitamine B12. Wie weinig vlees of zuivel eet, kan een tekort hebben aan vitamine B12. En dat kan de veganist **gemeen hebben** met de regelmatige lachgasgebruiker, want bij veelvuldig gebruik van deze drug ontstaat ook een tekort aan vitamine B12. Wie dus al veganist is, moet zeker van het lachgas afblijven; het gevaar bestaat dat het tekort aan B12 snel te groot wordt.

Vitamine B12 zorgt voor het goed doorgeven van signalen van de zenuwen. Een tekort zorgt er dus voor dat deze signalen **belemmerd** worden. Je gaat nu kijken naar hoe het zenuwstelsel werkt om te begrijpen wat de gevolgen zijn.

ONTDEKVRAAG

Wat is het effect van lachgas op het zenuwstelsel?

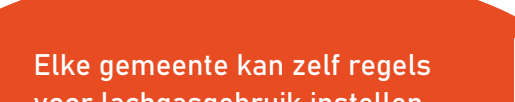
Zenuwen geven signalen aan de hersenen door. Drugs hebben hier invloed op. Sommige drugssoorten verhogen de werking van het centrale zenuwstelsel, andere onderdrukken die juist. Hoe werkt dat precies? Lees de teksten in deze les nog eens, kijk in je biologieboek en/of zoek online verder. Noteer antwoorden op de vragen in volledige zinnen in de tabel. Wanneer je het in de klas bespreekt, vul je aan wat je nog niet had gevonden.

1. Hoe werkt het zenuwstelsel normaal gesproken?
2. Welke invloed heeft het (eenmalig) gebruik van lachgas op het zenuwstelsel?
3. Welke invloed heeft veelvuldig gebruik van lachgas op het zenuwstelsel?
4. Welke drugssoorten onderdrukken de werking van het centrale zenuwstelsel?
5. Welke drugssoorten verhogen de werking van het centrale zenuwstelsel?

Lachgas: erom lachen of verbieden?

Spreek je uit! Je hebt nu genoeg kennis over het onderwerp om er een mening over te hebben. Kies je standpunt en ga erover in debat. Gebruik in het debat de nieuwe begrippen: **gemeen hebben – van toepassing zijn – belemmeren – onverantwoord – zich onthouden van.**

Lachgas is niet gevaarlijk en mag gewoon verkrijgbaar blijven.

Elke gemeente kan zelf regels voor lachgasgebruik instellen.

Voor lachgas moeten dezelfde regels gelden als voor softdrugs (hasj en wiet).

Of verwoord zelf je standpunt:

...

...

D

[illegible]

Deze zinnen helpen je om een goede bijdrage te leveren aan het gesprek:

- Laten we de nadelige effecten van lachgas op een rijtje zetten. Ten eerste...
- Strengere regels voor lachgas zullen tot gevolg hebben dat...
- Tegenstanders zijn van mening dat... Daar wil ik tegenover stellen dat...
- Tot slot moeten we niet vergeten dat... Daarom vind ik...

hulpzinnen

- Laten we de nadelige effecten van lachgas op een rijtje zetten. Ten eerste...
- Strengere regels voor lachgas zullen tot gevolg hebben dat...
- Tegenstanders zijn van mening dat... Daar wil ik tegenover stellen dat...
- Tot slot moeten we niet vergeten dat... Daarom vind ik...

dat... hulpzinnen!

Lachgas: erom lachen of verbieden?

Schrijf op wat jij denkt over het onderwerp. Gebruik daarbij de nieuwe begrippen: **gemeen hebben – van toepassing zijn – belemmeren – onverantwoord – zich onthouden van.**

Kies je standpunt (zoals bij het debat) en schrijf in volledige, nette zinnen op wat jij vindt en waarom je dat vindt.

[illegible]

Controleer: is je tekst compleet?

Een goede tekst bevat:

- ☐ een duidelijk standpunt in een duidelijke zin;
- ☐ twee of drie argumenten in duidelijke zinnen;
- ☐ bij elk argument een duidelijke uitwerking (uitleg).

Controleer: is elke zin duidelijk? Check: wie / wat / waar / wanneer / waarom / hoe?

Controleer: past elk argument echt bij het standpunt? Check: is er een goede verbinding (want / omdat)? Spreek je jezelf niet tegen?

Verbeter je tekst.

[illegible]

Schrijf creatief! Een bestuurder van 20 jaar gebruikt samen met zijn vriendin van 18 jaar lachgas tijdens het autorijden en ze botsen op een boom. Beiden zijn ernstig gewond en hebben ook blijvend letsel. De ouders zijn boos en verdrietig, ook omdat landelijke regels dit hadden kunnen voorkomen. Ze schrijven daarom een brief aan de Minister van Justitie waarin ze hun verhaal doen. Schrijf deze brief.